

PROKURORŲ ETIKOS KOMISIJA

IŠVADA DĖL PROKURORĖS L. G. VEIKSMŲ

2016 m. rugpjūčio 31 d. Nr. 1.6-16
Vilnius

Prokurorų etikos komisija (toliau – Komisija) 2016-08-24 posėdyje, dalyvaujant nariams Antanui Stepučinskui, l. e. Komisijos pirmininko p., Alvydui Benošiui, Mildai Vainiūtei ir Gintautui Valickui, sekretoriaujant Gintarei Bliujienei (Komisijos sekretorė), išnagrinėjusi Generalinės prokuratūros Organizuotų nusikaltimų ir korupcijos tyrimo departamento prokuroro A. S. 2016-04-13 tarnybinį pranešimą dėl galimai padaryto Prokurorų etikos kodekso reikalavimų pažeidimo (toliau – tarnybinis pranešimas), parengtą pagal Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) 2016-03-31 raštu pateiktą medžiagą dėl prokurorės (toliau – prokurorė) L. G. veiksmų,

n u s t a t ė:

2016-03-31 raštu STT vadovaudamasi Kriminalinės žvalgybos įstatymo (toliau – KŽĮ) 19 straipsnio 3 dalimi Generalinei prokuratūrai pateikė naudojant technines priemones specialia tvarka užfiksuotą dalinai išslaptintą kriminalinės žvalgybos informaciją apie prokurorės L. G. veiksmus 2014 – 2015 metų laikotarpyje. Prokuroro (Komisijos nario) A. S. 2016-04-08 nutarime atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą ir 2016-04-13 tarnybiniame pranešime pažymėta, kad STT pateiktoje medžiagoje užfiksuotas prokurorės L. G. bendravimo su kitais asmenimis turinys, teisinių paslaugų (konsultacijų ir dokumentų) teikimas jiems, naudojantis savo, kaip prokurorės, statusu bei tarnybiniomis priemonėmis priskirtinas vertinti Prokurorų etikos komisijai.

2016-05-13 Komisija nusprendė priimti tarnybinį pranešimą nagrinėti.

STT vertinimu, 2016-03-31 raštu pateikta informacija patvirtina prokurorės L. G. veiksmus, galimai turinčius tarnybinio nusižengimo ir (ar) Prokurorų etikos kodekso reikalavimų pažeidimo požymių, t. y.:

1) prokurorė L. G. advokatei N. K. užmaskuotai siūlė apskusti aukštesniojo prokuroro nutarimą panaikinti jos nutarimą nutraukti ikiteisminį tyrimą (pagal Baudžiamojo kodekso (toliau – BK) 140 straipsnio 1 dalį), o vėliau ikiteisminio tyrimo pareigūnei O. V. taip pat užmaskuotai nurodė papildomus veiksmus atlikti taip, kad ji (prokurorė) galėtų tyrimą nutraukti tais pačiais pagrindais, t. y. asmeniui (A. J.) nepadarius nusikalstamos veikos.

STT pateiktoje medžiagoje nurodyta, kad A. J. bendrauja su M. A., kuriam, kaip Visagine veikiančios organizuotos nusikalstamos grupės (toliau – ONG) nariui, du kartus (paskutinį – 2014-05-06) buvo taikytas Organizuoto nusikalstamumo užkardymo (toliau – ONU) įstatyme numatyta prevencinio poveikio priemonė – oficialus perspėjimas.

Prokurorė L. G. bendrauja šeimomis, dalyvauja šventėse, kartu leidžia laisvalaikį su šio asmens žmona J., taip pat su Visagino ONG nario R. S. sugyventine V. P.

STT vertinimu, tai galėjo turėti įtakos prokurorės L. G. sprendimui nutraukti ikiteisminį tyrimą dėl A. J. veiksmų, kvalifikuotų pagal BK 140 straipsnio 1 dalį;

2) prokurorė L. G. 2014-2015 m. laikotarpyje naudodama tarnybines patalpas bei priemones pažįstamiems asmenims teikė teisines konsultacijas bei rengė teisinius dokumentus; nebūdama teisinių procesų dalyve, be to, telefoninio pokalbio metu prisistačiusi kitu asmeniu (A. K.), domėjosi jų (procesų) eiga, siekė jiems daryti įtaką; skyrybų byloje, esant teismo sprendimui, proceso dalyviui patarė vaiko dokumentų neatiduoti motinai ir pan.

Kartu su 2016-03-31 raštu STT pateikė:

2015-11-27 raštą Dėl kriminalinės žvalgybos informacijos perdavimo susipažinimui; 2016-01-11 tarnybinių pranešimą dėl prokurorės L. G. veiksmų, galimai turinčių tarnybinio nusižengimo ir (ar) Prokurorų etikos kodekso pažeidimo požymių ir šią informaciją pagrindžiančių duomenų; kompaktinio disko „DVR+R“ išrašą Nr. 1; Utenos apskrities vyriausiojo policijos komisariato 2016-03-18 raštą su priedu; Utenos AVPK 2016-03-21 raštą.

Kompaktiniame diske yra prokurorės L. G. telefoninių pokalbių su kitais asmenimis garso įrašai, taip pat – jos tarnybiniame kompiuteryje rasti ir nukopijuoti dokumentai, galintys turėti reikšmės nagrinėjant pateiktą medžiagą, t. y.: Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 2014-04-01 raštas (su priedu nutarimu, adresuotu V. Ž.); V. Ž. 2014-04-16, 2014-05-29, 2014-08-01 ir 2015-08-28 skundai dėl ikiteisminių tyrimų, 2014-09-30 prašymas ikiteisminiame tyrime pripažinti ją nukentėjusiaja; Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros prokurorės 2015-07-31 nutarimas nutraukti ikiteisminį tyrimą; A. K. 2015-10-08 skundas antstoliui dėl patvarkymo atsisakyti priimti vykdyti vykdomąjį dokumentą.

Susipažinusi su STT pateikta medžiaga prokurorė L. G. Komisijai pateikė paaiškinimą, taip pat paaiškinimus asmenų, su kuriais jos telefoninius pokalbius užfiksavo ir pateikė STT, t. y.: O. V., V. Ž., M. P., J. M., A. K., O. F., A. L., taip pat – restorano direktorės I. M. informaciją (paneigimą) apie 2015-11-06 karaoke vakarą; Visagino miesto apylinkės teismo l. e. pirmininko pareigas G. A. pateiktą prokurorės L. G. charakteristiką; STT Panevėžio valdybos viršininko raštą, kuriuo atsisakoma leisti susipažinti su surinkta medžiaga; 2015 m. rugpjūčio – lapkričio mėn. susirašinėjimą el. paštu su advokate N. K. ir policijos pareigūnais.

Komisija taip pat gavo: prokurorės L. G. charakteristiką; iš Generalinės prokuratūros Personalo ir teisės skyriaus – pažymą apie prokurorės tarnybos eigą prokuratūroje; iš Informacinės prokuratūros sistemos – prokurorės L. G. 2015-08-18 nutarimą nutraukti ikiteisminį tyrimą (dėl A. J. veiksmų) nesant padarytai nusikalstamai veikai, numatytai BK 140 straipsnio 1 dalyje; N. J. 2015-08-19 skundą dėl nurodyto nutarimo; aukštesnio prokuroro 2015-09-09 nutarimą panaikinti prokurorės 2015-08-18

nutarimą; prokurorės L. G. 2015-09-18 nutarimą nutraukti ikiteisminį tyrimą nesant padarytai nusikalstamai veikai, numatyta BK 140 straipsnio 1 dalyje.

Komisija taip pat, vadovaudamasi generalinio prokuroro 2013-12-31 įsakymu Nr. I-383 patvirtintų rekomendacijomis „Dėl Kriminalinės žvalgybos įstatymo, Baudžiamojo proceso kodekso normų taikymo ir kriminalinės žvalgybos informacijos panaudojimo baudžiamajame procese“ 2016-05-25 kreipėsi:

1) į generalinį prokurorą – pavesti Generalinės prokuratūros prokurorui, įgaliotam koordinuoti kriminalinės žvalgybos subjektų veiksmus ir kontroliuoti jų teisėtumą (toliau – įgaliotas prokuroras), patikrinti prieš prokurorę L. G. atliktų kriminalinės žvalgybos veiksmų faktinį ir teisinį pagrindą bei apie tai raštu informuoti Komisiją;

2) į STT Panevėžio valdybą – inicijuoti teismo atitinkamos nutarties (nutarčių) ar jos (jų) dalies išslaptinimą.

2016-07-11 raštu įgaliotas prokuroras Komisiją informavo, kad vadovaujantis KŽĮ 19 ir 22 straipsniais kriminalinės žvalgybos tyrimo veiksmų teisėtumo bei jų taikymo asmens atžvilgiu faktinio ir teisinio pagrindo patikrinimas nagrinėjant galimą profesinės etikos pažeidimą nėra galimas.

STT Panevėžio valdyba 2016-07-07 raštu Komisijai pateikė Panevėžio apygardos teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjo 2015-05-28 ir 2015-08-27 nutarčių išslaptintus išrašus apie tai, kad jis, „išnagrinėjęs <...> prokuroro <...> 2015-05-28 teikimą <...> ir susipažinęs su pateikta medžiaga <...>“ nuo 2015-05-29 iki 2015-08-29 sankcionavo slaptą prokurorės L. G. elektroninių ryšių tinklais perduodamos informacijos kontrolę ir jos turinio fiksavimą, o 2015-08-27 pratęsė šių veiksmų taikymą iki 2015-11-29 ir tuo pačiu sankcionavo slaptą patekimą į prokurorės L. G. tarnybines patalpas, jų apžiūrą, daiktų, dokumentų ir kitų kriminalinei žvalgybai reikalingų objektų paėmimą tirti, apžiūrėti ir (ar) juos pažymėti <...>. Taigi, kriminalinės žvalgybos veiksams prieš prokurorę L. G. atlikti teisinis pagrindas buvo. Šių veiksmų faktinį pagrindą tikrino ir vertino juos sankcionavęs teismas.

Dėl prokurorės L. G. galimai užmaskuoto siūlymo advokatei N. K. apskųsti aukštesniojo prokuroro 2015-09-09 nutarimą panaikinti jos 2015-08-18 nutarimą nutraukti ikiteisminį tyrimą, o ikiteisminio tyrimo pareigūnei O. V. užmaskuoto nurodymo kaip atlikti papildomus veiksmus; dėl Visagine veikiančios ONG asmenų galimos įtakos prokurorei L. G. nutraukiant nurodytą ikiteisminį tyrimą:

Nustatyta, kad 2015-08-10 Utenos AVPK Visagino PK pagal N. J. 2015-08-10 pareiškimą dėl A. J. veiksmų buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas pagal BK 140 straipsnio 1 dalį. Ikiteisminį tyrimą byloje atliko tyrėjas O. V., tyrimą organizavo ir jam vadovavo prokurorė L. G.

2015-08-18 prokurorė L. G. ikiteisminį tyrimą nutraukė vadovaudamasi BPK 3 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 212 straipsnio 1 punktu, 214 straipsnio 1 ir 3-5 dalimis. Šiuo nutarimu bylos medžiaga dėl A. J. veiksmų perduota Visagino PK spręsti Administracinių teisės pažeidimų kodekse nustatyta tvarka. Aukštesnysis prokuroras pagal nukentėjusiąją byloje pripažintos N. J. skundą priėmė ikiteisminio tyrimo teisėjui skundžiamą 2015-09-09 nutarimą panaikinti prokurorės nutarimą ir pavedė tyrimą atliekančiam pareigūnui atlikti konkrečius proceso veiksmus. Atlikus papildomus tyrimo veiksmus ir įvertinus jų metu

gautus duomenis prokurorė L. G. 2015-09-18 tyrimą nutraukė tais pačiais pagrindais, kaip ir 2015-08-18. Nutarimas nebuvo skundžiamas. Prokurorės 2015-08-18 ir 2015-09-18, o aukštesniojo prokuroro 2015-09-09 nutarimuose nurodytos aplinkybės, atlikti proceso veiksmai ir jų metu gauti duomenys vertintini kaip pagrindžiantys prokurorės 2015-09-18 nutarimo teisėtumą ir pagrįstumą.

STT 2015-11-27 rašte esanti pastaba, kad prokurorė L. G. antrą kartą nutraukdama ikiteisminį tyrimą „*neatsižvelgė*“ į advokatės N. K. pateiktą jos ginamojo A. J. susitarimą su nukentėjusiaja N. J. susitaikyti „*ir niekaip šio susitarimo nevertino*“ vertinama kaip nepagrįsta, nes prokurorės 2015-09-18 nutarime šis susitarimas ir jo esmė nurodyti, todėl pripažintina, kad priimant proceso sprendimą, jis (susitarimas) įvertintas kartu su kitais reikšmingais duomenimis.

2015-08-11, 12, 13, 2015-09-14 prokurorės L. G. telefoniniai pokalbiai su tyrėja O. V. apie tyrimo metu nustatytas aplinkybes, tyrimo perspektyvos vertinimas ir su advokate N. K. apie aukštesniojo prokuroro nutarimą vertintini kaip prokurorės, tyrėjos ir advokatės darbinis bendravimas, nepatvirtinantis prokurorės suinteresuotumo tyrimo baigtimi ir nepaneigiantis 2015-09-18 nutarimo nutraukti ikiteisminį tyrimą teisėtumo ir pagrįstumo. STT pateiktoje medžiagoje nėra jokių duomenų apie tai, kad prokurorė L. G. pažinojo įtariamąjį A. J.

Telefoninių pokalbių įrašai patvirtina, kad prokurorė bendravo (bendrauja) su J. A. ir V. P., kurių sutuoktiniams (M. A. ir R. S.), kaip nurodyta STT pateiktoje medžiagoje, du kartus buvo pritaikytas ONU įstatymas. Šiuos duomenis vertinti pakankamais išvadai, kad prokurorė L. G., kaip nurodyta STT 2015-11-27 rašte Nr. 3S-09-332, „palaiko ryšius su organizuotos nusikalstamos grupės nariais, kuriems taikomos ONU įstatymo numatytos prevencinio poveikio priemonės <...>“ nėra pagrindo. STT pateiktoje medžiagoje nėra jokių duomenų, kad prokurorė bendrautų su M. A. ar R. S. ar spręstų juos dominančius klausimus jų sutuoktinių J. ir V. prašymu.

Dėl prokurorės L. G. 2014-2015 m. laikotarpyje neteisėto vertimosi profesine veikla – teisinių konsultacijų, dokumentų projektų rengimo pažįstamiems asmenims naudojantis tarnybinėmis patalpomis bei priemonėmis; telefoninio pokalbio metu prisistatymo kitu asmeniu (A. K.), domėjimosi procesų eiga, siekimo jiems daryti įtaką:

Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 29 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad prokuroras negali gauti kito atlyginimo, išskyrus prokuroro darbo užmokestį, atlyginimą už kūrybinę veiklą, mokslinį ar pedagoginį darbą aukštesiose mokyklose, teisės aktų projektų rengimo grupėse ir komisijose, jei šis darbas neįeina į prokuroro pareigas.

Prokurorė L. G. paaiškino (raštu ir žodžiu Komisijos posėdyje) paaiškino, kad V. Ž., kuri yra jos (prokurorės) motinos M. M. pusseserė, t. y. teta, teikė teises konsultacijas, rengė procesinių dokumentų projektus, patarė kreiptis į advokatą ir su juo bendravo siekdama padėti išsiaiškinti savo dėdės K. N. (V. Ž. brolio) mirties aplinkybes, dėl kurių buvo atliekami ikiteisminiai tyrimai. Jos (prokurorės) surašyti skundai dėl ikiteisminių tyrimų nutraukimo nepagrįstumo teismuose buvo patenkinami ir tyrimai atnaujinami.

Prokurorė L. G. paaiškino, kad A. K. ir M. P. padėjo patarimais ir parengdama dokumentus kaip savo pažįstamiems, kurie, kaip ir ji augina vaikus su negalia. Visagino mieste yra ir daugiau vaikus su negalia auginančių tėvų, dėl šios aplinkybės dauguma jų pažįsta vieni

kitus, palaiko psichologiškai. Dėl šios priežasties ji davė patarimus A. K. dėl jos vaiko auginimo, priežiūros, klausimų, susijusių su Vaikų išlaikymo centru, antstoliu sprendimo, o telefoninio pokalbio su minėto centro darbuotoja A. vardu prisistatė todėl, kad ši jai paaiškino, jog nesupranta, ką jai aiškina specialistai.

Prokurorė taip pat paaiškino, kad M. P., jos draugės brolio šeimoje yra 2010 metais gimęs sūnus D. su negalia. Iširus M. P. šeimai, sūnus liko gyventi su juo, o mama išvyko gyventi į Vokietiją. Po kelių metų šeimoje prasidėjo teisminiai procesai dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo. 2015 m. birželio mėnesio pradžioje jai paskambino M. ir susijaudinęs pasakė, kad yra teismo sprendimas perduoti vaiką motinai (į Vokietiją). Po šio pokalbio prokurorė paskambino į Visagino vaiko teisių skyrių pasitikslinti, ar buvo priimtas sprendimas tik dėl laikinųjų apsaugos priemonių skyrimo. Telefonu atsiliepusi specialistė J. M. tai patvirtino. Tolesnio pokalbio metu prokurorė išsakė, kad gaila vaiko, kad jis nemoka kalbos, kad išvyks gyventi svetur, kad jam visa medicininė pagalba yra teikiama Lietuvoje. Prokurorė abejoja, ar jai reikėjo tai sakyti, bet tuo metu ji pergyvenusi dėl vaiko likimo. Jokio intereso, kuris nurodomas STT rašte, neturėjo, norėjo tik pasiteirauti, ar tikrai yra toks sprendimas kaip suprato M. Šio pokalbio telefonu metu ji nesiekusi paveikti J. M. Joks poveikis ir negalėjo būti padarytas, nes civilinėje byloje jau anksčiau išvadas teismui buvo pateikę Visagino savivaldybės vaiko teisių apsaugos skyrius ir Vokietijos vaiko teisių institucija.

M. P. ji nekursčiusi nevykdyti teismo sprendimo dėl vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, o patarė tartis su advokatu, skūsti sprendimą, paaiškino, kokios sprendimo nevykdymo pasekmės. STT pateiktas tik pokalbio fragmentas, nėra kitų pokalbių su M. ir jo seserimi A. G., kuriuose ji ramino juos, kad nepergyventų dėl vaiko išvykimo, kad tai nėra galutinis sprendimas byloje ir t. t.

Prokurorė nurodė buvusi neteisi su jos tarnyba nesusijusius dokumentus rengdama tarnybinėse patalpose pasinaudojant tarnybiniu kompiuteriu, spausdintuvu. Pažymėjo, kad ne visada tai vykdavo darbo metu. Prokurorė taip pat atkreipė dėmesį, kad prokuroras kasdieniame darbe taip pat naudoja savo asmenines priemones, piniginius išteklius darbo reikmėms, į teismus ir kitais tarnybiniais klausimais prokurorai vyksta savo asmeniniais automobiliais, patys veža bylas į teismą ir iš ten pasiima, patys perka dalį kanceliarinių prekių ir buitines reikmes, naudoja asmeninį telefoną ieškant proceso dalyvių ir t. t.

Komisija, susipažinusi su prokurorės L. G., V. Ž., M. P., J. M. ir kitų asmenų paaiškinimais, jų telefoninių pokalbių stenogramomis ir garso įrašais, prokurorės rengtais dokumentų projektais, nenustatė duomenų, jog prokurorė teisines konsultacijas, dokumentų projektus artimiesiems ir kitiems asmenims rengė už atlygį. Todėl teigti, jog prokurorė L. G. neteisėtai vertėsi profesine veikla ir taip pažeidė Prokuratūros įstatymo 29 straipsnio 2 dalies reikalavimą, nėra faktinio pagrindo. Duomenų apie tai, kad prokurorė L. G. konsultuodama nurodytus asmenis, domėdamasi teisinių procesų eiga, darė ar siekė jiems daryti neteisėtą poveikį, taip pat nenustatyta.

Remdamasi V. Ž. ir A. K. vardu prokurorės L. G. tarnybiniu kompiuteriu parengtų procesinių dokumentų sukūrimo ir spausdinimo datomis ir laiku, Komisija konstatuoja, kad šie veiksmai buvo atlikti darbo metu. Prokurorų etikos kodekso 12 punkte nustatyta, kad tarnybos laiko ar darbo priemonių ir technikos naudojimas ne pagal paskirtį, jeigu tai neužtraukia tarnybinės, administracinės ar baudžiamosios atsakomybės, vertinama kaip Kodekso principų ir normų pažeidimas.

Atsižvelgiant į tai, kad 2014 balandžio – 2015 spalio mėn. laikotarpyje tarnybos metu tarnybiniu kompiuteriu prokurorė L. G. sukūrė (ir atspausdino) su tarnyba nesusijusius 6 procesinius dokumentus, jos pokalbiai telefonu – asmenų konsultacijos su tarnyba nesusijusiais teisiniais klausimais truko ribotą laiką, o ši elgesį įtakojo bendražmogiška prasme pateisinantys motyvai, prokurorė pripažino buvusi neteisi minėtus veiksmus atlikusi tarnybos metu darbo priemonių pagalba, Komisija juos (veiksmus) nevertina kaip Prokurorų etikos kodekso reikalavimų pažeidimą ir apsiriboja prokurorės elgesio svarstymu.

Remdamasi tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasi Lietuvos Respublikos prokuratūros įstatymo 41 straipsnio 3 dalimi, Prokurorų etikos komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2012 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. I-16 (Lietuvos Respublikos generalinio prokuroro 2015 m. birželio 1 d. įsakymo Nr. I-135 redakcija), 43.1 papunkčiu,

Komisija k o n s t a t u o j a,

kad prokurorė L. G. nepadarė įstatymo pažeidimo, tarnybinio nusižengimo, prokuroro vardą žeminančio poelgio ar kito Prokurorų etikos kodekso pažeidimo.

l. e. Komisijos pirmininko p.

Antanas Stepučinskas

Komisijos nariai:

Alvydas Benošis

Milda Vainiūtė

Gintautas Valickas